

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย : ปัญหากระบวนการค้าแรงงานพม่าด้านการบริการในจังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้วิจัย : อาจารย์ภรณ์ แก้วบรร , อาจารย์พิรุฬณา พิเชียรเสถียร

ปีที่ทำการวิจัย : 15 มิถุนายน 2549 – 14 มิถุนายน 2550

การวิจัยเรื่อง ปัญหากระบวนการค้าแรงงานพม่าด้านการบริการในจังหวัดเชียงรายนั้น เป็นการศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาที่แท้จริงของกระบวนการค้าแรงงานพม่าในประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ขั้นตอนการค้าแรงงาน แรงจูงใจและแรงผลักดันที่ทำให้แรงงานพม่าต้องเดินทางจากบ้านเกิดเข้ามาทำงานในประเทศไทย รวมถึงความต้องการแรงงานพม่าของผู้ประกอบการไทย นอกจากนี้ยังศึกษาถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งต้องอาศัยองค์ประกอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากมาย

ผลการศึกษาพบสาเหตุของปัญหาซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยสองประการคือ ปัจจัยต้นทางที่มาจากสภาพภายในพม่า ปัจจัยที่มาจากปลายทางได้แก่ สภาพเศรษฐกิจของไทย

1. ปัจจัยต้นทางได้แก่สภาพการเมือง การปกครองในรูปแบบสังคมนิยมพม่า โดยใช้การปราบปรามผู้ต่อต้านอย่างทารุณ รวมถึงนโยบายในการกวาดล้างชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดน มีการทุจริตคอร์รัปชันทุกหย่อมหญ้า สภาพเศรษฐกิจตกต่ำ สินค้าอุปโภค บริโภคมีราคาสูง ชาวนาถูกเอาเปรียบ จำหน่ายข้าวให้กับรัฐในราคาถูก ทำให้ชาวพม่ารวมถึงชนกลุ่มน้อยต้องอพยพข้ามแดนหนีชีวิตที่แร้นแค้นมาหางานทำในประเทศไทย
2. ปัจจัยปลายทาง ซึ่งนับเป็นปัจจัยลูกโซ่ โดยนโยบายทางเศรษฐกิจของไทยนั้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเทศ ด้วยการส่งเสริมการค้าเสรี ประกอบกับจังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดของการท่องเที่ยว ทำให้ผู้ประกอบการน้อยใหญ่ ทำธุรกิจด้านการบริการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นผลให้เกิดความต้องการ แรงงานพม่าเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาล

ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหานั้น เป็นการมองย้อนกลับไปยังสาเหตุ และเริ่มต้นแก้ปัญหาโดยแบ่งเป็น 2 แนวทางหลักดังนี้คือ

1. การเปิดการเจรจาแบบทวิภาคีระหว่างไทยกับพม่า เพื่อหาจุดยืนร่วมกัน ในการแก้ไขปัญหา ที่ทำให้เกิดความพอใจซึ่งกันและกันทั้งสองฝ่าย นอกจากนั้นทางการไทยขอความร่วมมือกับนานาชาติ ในการหามาตรการกดดันพม่า แก่ปัญหาสิทธิมนุษยชน หยุดการเอารัดเอาเปรียบประชาชนในชาติ และหันมาสร้างชาติให้มั่นคง เพื่อยุติปัญหาชาวพม่าเดินทางออกนอกประเทศ และเปิดการเจรจาเพื่อส่งแรงงานพม่าทำงานในประเทศไทย อย่างเป็นระบบ ผ่านกรมการจัดหางานทั้งของประเทศไทย และพม่า

2. การแก้ไขปัญหาที่มาจากปัจจัยปลายทาง ซึ่งประกอบด้วย

- แก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ 3 ฝ่าย โดยเริ่มทำธุรกิจที่ถูกต้องตามกฎหมาย
- แก้ปัญหาเศรษฐกิจของไทย ด้วยการส่งเสริมการลงทุนภายในประเทศเพื่อส่งเสริมและผลักดันให้ใช้แรงงานไทย อีกทั้งลดความสำคัญของการได้เปรียบทางด้านเศรษฐกิจการค้าคือการลดต้นทุน ด้วยการจ้างแรงงานต่างด้าวหรือแรงงานราคาถูก
- การบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งรวมถึงการออกกฎหมาย มาตรการตรวจสอบ รักษากฎหมายให้เคร่งครัดเพื่อผลักดันให้แรงงานพม่ากลับประเทศ ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายและเคร่งครัดการลดโทษผู้กระทำความผิด และเจ้าหน้าที่ของรัฐเอง